

Kunnanhallitus, § 272,25.11.2019
Kunnanhallitus, § 31,10.02.2020
Kunnanhallitus, § 76,30.03.2020
Kunnanhallitus, § 126, 08.06.2020

§ 126

Talouden tasapainotustoimet

LAIIDno-2019-624

Kunnanhallitus, 25.11.2019, § 272

Valmistelijat / lisätiedot:
Juha Rikala
juha.rikala@laihia.fi
kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päätti 9.9.2019 § 200 kunnan toiminnan talouden tasapainotusmahdollisuuksien arvioimiseksi tilata yksityiskohtaisen selvityksen kunnan omien toimintojen tehokkuudesta. Selvityksen ulkopuolelle jätettiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Selvityksen toteutti Kuntamaisema Oy.

Kuntavertailuraportti pitää sisällään aineiston perusteella tehdyt havainnot ja olennaisimmat tarkastelut. Raportti on julkaistu osoitteessa: <https://kmbi.azurewebsites.net/home/run?reportid=8046cf56-572e-4312-ad91-da2664a0518b&groupid=c414e373-33c4-419b-b7c0-158102b54289&customer=Laihia>

Raporttia on käyty läpi Kuntamaisema Oy:n edustajan kanssa johtoryhmässä, esimiespalaverissa sekä valtuuston iltakoulussa 18.11.2019.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rikala

Kunnanhallitus päättää merkitä kuntavertailuraportin tiedoksi.

Kunnanhallitus päättää edellyttää sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnan, vapaa-aikalautakunnan, teknisen lautakunnan, rakennus- ja ympäristölautakunnan sekä hallinto-osaston käsittelemään kuntavertailuraportin tuloksia ja tuomaan mahdollisuudet oman toimintansa tehostamisesta tammikuun 2020 kunnanhallituksen kokoukseen.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän tekemän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 10.02.2020, § 31

Valmistelijat / lisätiedot:
Juha Rikala
juha.rikala@laihia.fi
kunnanjohtaja

Sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunta ja vapaa-aikalautakunta ovat käsitelleet Kuntamaisema Oy:n tekemän kuntavertailuraportin tuloksia iltakoulussaan 22.1.2020

ja tekninen lautakunta sekä rakennus- ja ympäristölautakunta 15.1.2020. Hallinto-osasto on käsitellyt raporttia osastopalaverissaan. Kokoukseen oli kutsuttu kyseisten osastojen päälliköt ja lautakuntien puheenjohtajat esittelemään mahdollisuuksia oman toimintansa tehostamiseen. Lisäksi kokoukseen oli kutsuttu vapaa-aikapäällikkö Juha Nivukoski sekä kunnan talouden kannalta keskeisimmän osa-alueen eli perusturvaosaston osastopäällikkö ja lautakunnan puheenjohtaja.

Talusojohtaja raportoi tässä yhteydessä alkuvuoden osalta talouden oleelliset asiat.

Oheismateriaali: Iltakoulujen ja hallinto-osaston muistiot

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rikala

Kunnanhallitus päättää merkitä osastojen käsittelyt ja raportoinnin tiedoksi.

Kunnanhallitus päättää jatkotoimenpiteistä talouden tasapainotusmahdollisuuksien suhteen.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän tekemän ehdotuksen.

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti edellyttää, että valtuustoryhmät käsittelevät talouden tasapainotusmahdollisuuksia kunnanjohtajan tekemän yhteenvedon pohjalta. Esitys tasapainotusvaihtoehdoista tuodaan maaliskuun kunnanhallituksen kokoukseen.

Merkitään, että talusojohtaja Sinikka Alamylläri, perusturvajohtaja Hannu Happonen, sivistys- ja vapaa-ajanjohtaja Sami Kiukkonen, tekninen johtaja Jari Mansikka-aho, vapaa-aikapäällikkö Juha Nivukoski, sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnan puheenjohtaja Erkki Aro sekä perusturvalautakunnan puheenjohtaja Kaija Visuri saapuivat kokoukseen asiantuntijoiksi ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kunnanhallitus, 30.03.2020, § 76

Valmistelijat / lisätiedot:

Juha Rikala
juha.rikala@laihia.fi
kunnanjohtaja

Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen myötä kuntien toimintaan ja talouteen kohdistuu täysin ennakoimattomia vaikutuksia. Tämä tulee näyttäytymään talouden osalta niin tuloissa kuin menoissa. Kuntaliiton arvion mukaan vaikutus kuntien talouteen pelkästään vuonna 2020 on vähintään 1,5 miljardia euroa. Tilanteen vaikutuksia on lähes mahdotonta arvioida yksittäisen kunnan näkökulmasta. Myöskään valtion toimenpiteet kuntatalouden tukemisen osalta eivät ole selkeytyneet.

Tilanteesta huolimatta kuntien tulee pitää huolta eri toimialojen toiminnan lainmukaisuudesta sekä jatkuvuudesta huomioiden poikkeustilan aiheuttamat rajoitteet. Poikkeustilanteen myötä on syytä keskittyä pääasiallisesti tilanteesta selviämiseen ja jo tehtyjen päätösten toimeenpanoon.

Esillä olleista tasapainottamiskohteista on syytä tehdä linjaus opetuksen tuntikehyksen osalta. Sivistystoimi tarvitsee tiedon tulevan lukuvuoden suunnitteluun sekä mahdollisia rekrytointeja varten.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rikala

Kunnanhallitus päättää, että talouden tasapainotustoimenpiteitä tarkastellaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun poikkeustilanteen aiheuttamat toiminnan ja talouden häiriöt ovat riittävästi selkiytyneet.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän tekemän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 08.06.2020, § 126

Valmistelija / lisätiedot:

Juha Rikala
juha.rikala@laihia.fi
kunnanjohtaja

Kunnanhallitus on käsitellyt talouden tilannetta ja tasapainotusmahdollisuuksia iltakoulussaan 6.5.2020. Kuntien talouden tilanne on sekä kuluvan vuoden että taloussuunnitelmavuosien osalta epäselvä. Poikkeustilanteen aiheuttamat tulopohjan menetykset ja toisaalta etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon vaatimat menolisäykset ovat toistaiseksi arvioiden varassa. Tämä vaikeuttaa kuluvan vuoden tilanteen arviointia sekä talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelua merkittävästi.

Työmarkkinajärjestöjen aikaansaama sopimus nostaa kunnan omia henkilöstökuluja kuluvana vuonna arviolta noin 80.000 euroa ja vuonna 2021 arviolta vajaat 300.000 euroa. Lisäksi sopimus nostaa kunnan ostopalveluiden hintaa etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon ostopalveluiden osalta.

Laihian kunnan osalta käytettävissä olevien verotulojen arvioidaan Kuntaliiton 4/2020 arvion mukaan vähenevän vuosien 2020–2022 aikana 5,5 milj. euroa siitä arviosta, mikä tehtiin loppuvuodesta 2019 ja mikä on kunnan talousarvion ja -suunnitelman perustana tulojen osalta. Valtionosuuksista on toistaiseksi hyvin keskeneräisiä valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmia vuoden 2021 osalta, joten verokertymän (verotulot + valtionosuudet) realistinen arvioiminen ei tässä vaiheessa ole mahdollista. Verokertymän kokonaisuuteen vaikuttavat vahvasti valtion päätökset kuntatalouden tukemiseksi. Lisätalousarvioesityksessään 2.6.2020 Suomen hallitus esitti kuntien tukemiseksi noin 1,4 miljardin euron tukipakettia.

Talouden tasapainottamiseksi on tarkasteltava kaikkia mahdollisia toimenpiteitä, mutta erityisesti toimenpiteitä, joilla on riittävää vaikuttavuutta tasapainon saavuttamisen mahdollistamiseksi. Kunnan nettomenoista yli 90 % on perusturva- sekä sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnan menoja, joten vaikuttavuuden näkökulmasta on välttämätöntä löytää tasapainotuskeinoja etenkin kyseisten lautakuntien alaisten menojen osalta.

Lapsimäärien kehitys on kunnan elinvoiman näkökulmasta negatiivinen asia, mutta talouden näkökulmasta se edesauttaa tasapainon saavuttamista. Kehityksen

huomioiminen huolellisella suunnittelulla mahdollistaa merkittävien säästöjen saavuttamisen vuosikymmenen mittaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta suunnitelmien tekeminen ja taloudellisten säästöjen löytäminen on haasteellista. Lukuisten muiden kuntien tavoin Laihian yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa alkaneella vuosikymmenellä erittäin voimakkaasti, mikä väistämättä aiheuttaa palveluiden järjestämiseen lisäpaineita. Tämän lisäksi suurin osa sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnasta ei ole kunnan omissa käsissä. Täysin oma lukunsa ovat meneillään olevat uudistukset, jotka mullistavat toteutuessaan sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan myös talouden näkökulmasta.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rikala

Kunnanhallitus päättää, että talouden tasapainotusta tarkastellaan sekä nopeasti vaikuttavien (vaikutukset viimeistään TA 2022 lähtien) toimenpiteiden että pitkän tähtäimen toimenpiteiden näkökulmasta.

Kunnanhallitus päättää seuraavista nopeasti vaikuttavista toimenpiteistä talouden tasapainotukseksi:

- Kunnanhallitus päättää edellyttää sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnalta suunnitelmaa vuoden 2020 loppuun mennessä siitä, miten esiopetus järjestetään lukuvuodesta 2021–2022 eteenpäin. Tavoitteena on kahden esiopetusryhmän väheneminen lukuvuoden 2019–2020 tasoon nähden. Euromääräisesti tavoite tarkoittaa vähintään 100.000 euron vuosittaista säästöä.
- Kunnanhallitus päättää edellyttää perusturvalautakunnalta asumispalveluiden palvelusetelin arvon tarkastelua tavoitteena alueellisen tason saavuttaminen. Vuosittainen säästötavoite on arviolta 150–200.000 euroa.
- Kunnanhallitus päättää edellyttää tekniseltä lautakunnalta selvitystä mahdollisuuksista siirtyä yksityisteiden osalta uuteen toimintamalliin vuoden 2022 alusta lähtien. Vuosittainen säästötavoite on 100.000 euroa vuodesta 2022 lähtien.
- Kunnanhallitus päättää evästä lautakuntia, että talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2022–2024 investointitarpeita tarkastellaan erittäin kriittisesti ja pyritään siihen, että investointeja jaksotetaan mahdollisimman laajalle ajalle.
- Kunnanhallitus päättää, että kunta aloittaa koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut tuotannollisin ja taloudellisin syin. Neuvottelut koskevat osa-aikaistamisia, lomautuksia, irtisanomisia sekä organisaation uudelleen järjestämisiä. Yhteistoimintaneuvotteluilla yhdessä palvelutarpeen vähenemisen kanssa pyritään 700.000 euron henkilöstösäästöihin vuosina 2020–2021. Kunnanhallitus valtuuttaa henkilöstöpäällikön ilmoittamaan yhteistoimintaneuvotteluista henkilöstön edustajille ja henkilöstöpäällikön, talousjohtajan sekä kunnanjohtajan käyttämään kunnan puhevaltaa neuvotteluissa.

Kunnanhallitus päättää seuraavista pitkän tähtäimen toimenpiteistä talouden tasapainotukseksi:

Kunnanhallitus päättää edellyttää sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnalta esitystä vuoden 2020 loppuun mennessä siitä, miten tulevaan perusopetuksen oppilasmäärän

kehitystilanteeseen tullaan reagoimaan. Tavoitteena tulee olla perusopetusryhmien selkeää vähenemistä lukuvuoteen 2026–2027 mennessä sekä kunnan tilojen tehokas käyttö. Kunnanhallitus määrittelee tarkemman säästötavoitteen tarkasteltuaan lautakunnan esitystä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän tekemän ehdotuksen.

Merkitään, että varajäsen Asko Salminen poistui kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Merkitään, että talousjohtaja Sinikka Alamylläri saapui kokoukseen asiantuntijaksi § 119-120, 126-127 ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Tarkastetusta pöytäkirjasta otetun otteen oikeaksi todistaa

Laihiolla 11.06.2020
Maria Katajamäki
hallintokoordinaattori

Maria Katajamäki

Tiedoksianto asianosaiselle

Tulostettu Laihian kunnan asianhallintajärjestelmästä

Muutoksenhakukielto

§126

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 § mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Lisätietoja muutoksenhakukiellosta:
s-posti: laihian.kunta@laihia.fi